



Uzbekiston

adabiyoti va san'ati

ЎЗБЕКИСТОН АДАБИЁТИ ВА САНЬЯТИ

Haftalik gazeta • 1956-yil 4-yanvardan chiqa boshlagan • www.uzas.uz • 2010-yil, 25-iyun • № 26 (4061)

Сирожиддин САЙИД,
Ўзбекистон халқ шоири

БУГДОЙБҮЙ ВАТАН

Оилапарвар, меҳрларвар халқимиз кўхна ва янги тарих давомида тақдирнинг кўп синовларини бошидан кечириб, иродаси букилмай, тобланниб, ақл-заковат или яшаб келёттири. Элимиз бағрикенглиги, меҳр-муруввати, босиқлик ва мулоҳазакорлиги билан ҳамиша қийинчиликларни енгиз, ўз орзу мақсадлари сари дадил интилмади.

Давлатимиз раҳбари Бухоро вилоятида ижтимоий-иқтисодий ислоҳотларнинг бориши, амалга оширилаётган бунёдкорлик ва ободонлаштиришилар билан танишиш жараённида билдириган фикрларида халқимизнинг ана шундай олийжонов фазилатларини алоҳида таъкидлади.

Дарҳақиат, халқимиз киндиқ қони тўклилган тупроғи, Ватанинни қадрлаб "Ўз ўйим — ўлан тўшагим" дейди, тинчлик хотиржамлини азиз тутиб, "Чумчукнинг ҳам уясини вайрон қилиб бўйлами", ёйини "Ёмирг билан ер кўкарар, тинчлик билан әл кўкарар" деб азал-азалдан ахиллик-омонликнинг, юксак инсоний амалларнинг тарафдори бўйлаб келган. Бугдой бошигандан улуг хикматлар ундираётган, кўприклар, йўллар бунёд этиб, келаҳакнинг мустаҳкам бинонларни барпо этаётган, фарзанди ўстириб, ҳаёт чечакларни эъзозлаб парвариш қулаётган заҳматкаш халқимизнинг мақсад-муддаоси Ватанимизда бўлаётган улувор ўзгаришлар билан мусахассам ва муштарак. Ишларимиз яхши кетаётгани, юрт эгаси раҳбарлигига давлатимиз ўз танлаган йўлидан ишонч ва қатъяни билан, зафарларга ёр бўлиб бораёттани учун ҳам бъази бир "дўст"ларимизнинг ичлари кизиб, қўллари куяётгани тасодиф эмас, албатта.

Истиколомис шарофати, юртимиз равнави учун чеккан заҳматларимиз, орзу ва умидларимиз йўлидаги событ иордадан боис йўлдан йўлка улган сармараларга эришиб бормоқдамиз. Олтин бугдойзорларимиз кўзни камашти-

ради. Хирмонжойларда уйилаётган бўллиқ доңнорнинг шувиллаб тўклишидан қалблар беихтиёр жимирлаб кетади. Бу бугдойзорлару кўш нуринда товнани ётган дон хирмонлари элу юрт ризининг бутунлиги, тўқиличининг тимсоли бўлиб туриди.

Дехончилигимиз тарихида мисли кўрилмаган самара — 7 миллион тоннадан зиёд бугдой ҳосили кўтариш, яна 800 минг тоннга галлани экспорт килиш — бу улкан натижалар ўз ўзидан, осмондан тушгани йўқ, албатта. Залвори ракамлар замонидан эгуз заҳматларимизу улуг мақсадларимиз, тантани ва фидойи халқимизнинг бедорбехаловат қалби уриб туриди.

Биз келажаги буюн давлатимизни курар эканмиз, ҳеч кимга қарам бўлмаслик йўлида, бирорвон мухтоҳ бўлмоқ ё гирифимизни юкламонки ўзимизга эп кўрмай, ор-номуси ва гуруримизни билib, англаб бораёттимиз.

Ватанимиз — йилдан-йилга каттакатта хушхабарлар, буюк ўзғаришлару янигилар дилирга айланни бораётгани олам ахлига маълум. Сарҳад билмас тонг саборлари юртимиз хушхабарларини дунёга элтагандек. Андикон томонларда ҳам бугдой ўрими авҳ паллага кирган, дала четидан мол ҳайдаб келаётган

Шынининг оятлар ўқилганида, Гувоҳ бўлган эди кўёшим, ойим.

Хирмон шувиллаб тўклиганинда, Жимирлаб кетдим-ку мен ҳам, бугдойим.

Одам Атолардан ёдgor зироат, Момо Ҳаволарим боқсан ҳаётим. Тингласам, ҳар майсанг айлар қироат, Илоҳий шеъримсан ўзинг, бугдойим.

Мен сўзга тоҳ нўноқ, тоҳо моҳирман, Қалибим чайғанларим арипим, сойим. Бугдой бошигандан унган шонрман, Бонқоҳинингдирман мен ҳам, бугдойим.

Ҳандалакбўй тупрок, бугдойбўй Ватан, Бутун ҳар дехонинг — мўтабар бойим. Ризуқ насибамни бутун айлаган Ору иномусимсан асли, бугдойим.

Хирмонжойларда уйилаётган бўллиқ доңнорнинг шувиллаб тўклишидан қалблар беихтиёр жимирлаб кетади. Бу бугдойзорлару кўш нуринда товнани ётган дон хирмонлари элу юрт ризининг бутунлиги, тўқиличининг тимсоли бўлиб туриди.

Дехончилигимиз тарихида мисли кўрилмаган самара — 7 миллион тоннадан зиёд бугдой ҳосили кўтариш, яна 800 минг тоннга галлани экспорт килиш — бу улкан натижалар ўз ўзидан, осмондан тушгани йўқ, албатта. Залвори ракамлар замонидан эгуз заҳматларимизу улуг мақсадларимиз, тантани ва фидойи халқимизнинг бедорбехаловат қалби уриб туриди.

Биз келажаги буюн давлатимизни курар эканмиз, ҳеч кимга қарам бўлмаслик йўлида, бирорвон мухтоҳ бўлмоқ ё гирифимизни юкламонки ўзимизга эп кўрмай, ор-номуси ва гуруримизни билib, англаб бораёттимиз.

Ватанимиз — йилдан-йилга каттакатта хушхабарлар, буюк ўзғаришлару янигилар дилирга айланни бораётгани олам ахлига маълум. Сарҳад билмас тонг саборлари юртимиз хушхабарларини дунёга элтагандек. Андикон томонларда ҳам бугдой ўрими авҳ паллага кирган, дала четидан мол ҳайдаб келаётган

Шынининг оятлар ўқилганида, Гувоҳ бўлган эди кўёшим, ойим.

Хирмон шувиллаб тўклиганинда, Жимирлаб кетдим-ку мен ҳам, бугдойим.

Одам Атолардан ёдgor зироат, Момо Ҳаволарим боқсан ҳаётим. Тингласам, ҳар майсанг айлар қироат, Илоҳий шеъримсан ўзинг, бугдойим.

Мен сўзга тоҳ нўноқ, тоҳо моҳирман, Қалибим чайғанларим арипим, сойим. Бугдой бошигандан унган шонрман, Бонқоҳинингдирман мен ҳам, бугдойим.

Ҳандалакбўй тупрок, бугдойбўй Ватан, Бутун ҳар дехонинг — мўтабар бойим. Ризуқ насибамни бутун айлаган Ору иномусимсан асли, бугдойим.

Хирмонжойларда уйилаётган бўллиқ доңнорнинг шувиллаб тўклишидан қалблар беихтиёр жимирлаб кетади. Бу бугдойзорлару кўш нуринда товнани ётган дон хирмонлари элу юрт ризининг бутунлиги, тўқиличининг тимсоли бўлиб туриди.

Дехончилигимиз тарихида мисли кўрилмаган самара — 7 миллион тоннадан зиёд бугдой ҳосили кўтариш, яна 800 минг тоннга галлани экспорт килиш — бу улкан натижалар ўз ўзидан, осмондан тушгани йўқ, албатта. Залвори ракамлар замонидан эгуз заҳматларимизу улуг мақсадларимиз, тантани ва фидойи халқимизнинг бедорбехаловат қалби уриб туриди.

Биз келажаги буюн давлатимизни курар эканмиз, ҳеч кимга қарам бўлмаслик йўлида, бирорвон мухтоҳ бўлмоқ ё гирифимизни юкламонки ўзимизга эп кўрмай, ор-номуси ва гуруримизни билib, англаб бораёттимиз.

Ватанимиз — йилдан-йилга каттакатта хушхабарлар, буюк ўзғаришлару янигилар дилирга айланни бораётгани олам ахлига маълум. Сарҳад билмас тонг саборлари юртимиз хушхабарларини дунёга элтагандек. Андикон томонларда ҳам бугдой ўрими авҳ паллага кирган, дала четидан мол ҳайдаб келаётган

Шынининг оятлар ўқилганида, Гувоҳ бўлган эди кўёşim, ойим.

Хирмон шувиллаб тўклиганинда, Жимирлаб кетдим-ку мен ҳам, бугдойим.

Одам Атолардан ёдgor зироат, Момо Ҳаволарим боқсан ҳаётим. Тингласам, ҳар майсанг айлар қироат, Илоҳий шеъримсан ўзинг, бугдойим.

Мен сўзга тоҳ нўноқ, тоҳо моҳирман, Қалибим чайғанларим арипим, сойим. Бугдой бошигандан унган шонрман, Бонқоҳинингдирман мен ҳам, бугдойим.

Ҳандалакбўй тупрок, бугдойбўй Ватан, Бутун ҳар дехонинг — мўтабар бойим. Ризуқ насибамни бутун айлаган Ору иномусимсан асли, бугдойим.

Хирмонжойларда уйилаётган бўллиқ доңнорнинг шувиллаб тўклишидан қалблар беихтиёр жимирлаб кетади. Бу бугдойзорлару кўш нуринда товнани ётган дон хирмонлари элу юрт ризининг бутунлиги, тўқиличининг тимсоли бўлиб туриди.

Дехончилигимиз тарихида мисли кўрилмаган самара — 7 миллион тоннадан зиёд бугдой ҳосили кўтариш, яна 800 минг тоннга галлани экспорт килиш — бу улкан натижалар ўз ўзидан, осмондан тушгани йўқ, албатта. Залвори ракамлар замонидан эгуз заҳматларимизу улуг мақсадларимиз, тантани ва фидойи халқимизнинг бедорбехаловат қалби уриб туриди.

Биз келажаги буюн давлатимизни курар эканмиз, ҳеч кимга қарам бўлмаслик йўлида, бирорвон мухтоҳ бўлмоқ ё гирифимизни юкламонки ўзимизга эп кўрмай, ор-номуси ва гуруримизни билib, англаб бораёттимиз.

Ватанимиз — йилдан-йилга каттакатта хушхабарлар, буюк ўзғаришлару янигилар дилирга айланни бораётгани олам ахлига маълум. Сарҳад билмас тонг саборлари юртимиз хушхабарларини дунёга элтагандек. Андикон томонларда ҳам бугдой ўрими авҳ паллага кирган, дала четидан мол ҳайдаб келаётган

Шынининг оятлар ўқилганида, Гувоҳ бўлган эди кўёşim, ойим.

Хирмон шувиллаб тўклиганинда, Жимирлаб кетдим-ку мен ҳам, бугдойим.

Одам Атолардан ёдgor зироат, Момо Ҳаволарим боқсан ҳаётим. Тингласам, ҳар майсанг айлар қироат, Илоҳий шеъримсан ўзинг, бугдойим.

Мен сўзга тоҳ нўноқ, тоҳо моҳирман, Қалибим чайғанларим арипим, сойим. Бугдой бошигандан унган шонрман, Бонқоҳинингдирман мен ҳам, бугдойим.

Ҳандалакбўй тупрок, бугдойбўй Ватан, Бутун ҳар дехонинг — мўтабар бойим. Ризуқ насибамни бутун айлаган Ору иномусимсан асли, бугдойим.

Хирмонжойларда уйилаётган бўллиқ доңнорнинг шувиллаб тўклишидан қалблар беихтиёр жимирлаб кетади. Бу бугдойзорлару кўш нуринда товнани ётган дон хирмонлари элу юрт ризининг бутунлиги, тўқиличининг тимсоли бўлиб туриди.

Дехончилигимиз тарихида мисли кўрилмаган самара — 7 миллион тоннадан зиёд бугдой ҳосили кўтариш, яна 800 минг тоннга галлани экспорт килиш — бу улкан натижалар ўз ўзидан, осмондан тушгани йўқ, албатта. Залвори ракамлар замонидан эгуз заҳматларимизу улуг мақсадларимиз, тантани ва фидойи халқимизнинг бедорбехаловат қалби уриб туриди.

Биз келажаги буюн давлатимизни курар эканмиз, ҳеч кимга қарам бўлмаслик йўлида, бирорвон мухтоҳ бўлмоқ ё гирифимизни юкламонки ўзимизга эп кўрмай, ор-номуси ва гуруримизни билib, англаб бораёттимиз.

Ватанимиз — йилдан-йилга каттакатта хушхабарлар, буюк ўзғаришлару янигилар дилирга айланни бораётгани олам ахлига маълум. Сарҳад билмас тонг саборлари юртимиз хушхабарларини дунёга элтагандек. Андикон томонларда ҳам бугдой ўрими авҳ паллага кирган, дала четидан мол ҳайдаб келаётган

Шынининг оятлар ўқилганида, Гувоҳ бўлган эди кўёşim, ойим.

Хирмон шувиллаб тўклиганинда, Жимирлаб кетдим-ку мен ҳам, бугдойим.

Одам Атолардан ёдgor зироат, Момо Ҳаволарим боқсан ҳаётим. Тингласам, ҳар майсанг айлар қироат, Илоҳий шеъримсан ўзинг, бугдойим.

Мен сўзга тоҳ нўноқ, тоҳо моҳирман, Қалибим чайғанларим арипим, сойим. Бугдой бошигандан унган шонрман, Бонқоҳинингдирман мен ҳам, бугдойим.

Ҳандалакбўй тупрок, бугдойбўй Ватан, Бутун ҳар дехонинг — мўтабар бойим. Ризуқ насибамни бутун айлаган Ору иномусимсан асли, бугдойим.

Хирмонжойларда уйилаётган бўллиқ доңнорнинг шувиллаб тўклишидан қалблар беихтиёр жимирлаб кетади. Бу бугдойзорлару кўш нуринда товнани ётган дон хирмонлари элу юрт ризининг бутунлиги, тўқиличининг тимсоли бўлиб туриди.

Дехончилигимиз тарихида мисли кўрилмаган самара — 7 مليون тоннадан зиёд бугдой ҳосили кўтариш, яна 800 минг тоннга галлани экспорт килиш — бу улкан натижалар ўз ўзидан, осмондан тушгани йўқ, албатта. Залвори ракамлар замонидан эгуз заҳматларимизу улуг мақсадларимиз, тантани ва фидойи халқимизнинг бедорбехаловат қалби уриб туриди.

Биз келажаги буюн давлатимизни курар эканмиз, ҳеч кимга қарам бўлмаслик йўлида, бирорвон мухтоҳ бўлмоқ ё гирифимизни юкламонки ўзимизга эп кўрмай, ор-номуси ва гуруримизни билib, англаб бораёттимиз.

Бошланиши биринчи саҳифада.

— Сармиш тоги даралари, ундағи коятошларда сақланыётган суратлар түркүмі ҳам ўтмишизм киёфасини ифода этадиган саньатасаридир, — деди Дишоджон.

— Биз уларни яраттан боболаримиз ҳақида ҳам саҳна асарлари яратишмиз зарур.

Президенттимизинг 2008 йил 2 декабрдаги "Навоий эркин индустрисал иқтисодий зонасини ташкил этиши түргисидаги" Фармони асосида бу манзилда рўй бергаётган бунёдкорона ишларни ўз кўзимиз билан бориб кўришга аҳд килдик.

Халқаро автомагистрал бўйида қад ростлаган Навоий аэропорти, ай-



ОЗОД ЮОРТ ОСМОНИДАГИ ПАРВОЗЛАР

ника, Навоий эркин иқтисодий зонаси иншоотлари Маликүйнинг аввалини киёфасини бугун буткун ўзгартириб юборган. Нафисламбрини айтганди, сўнгги иккى йил мобайнида улкан курилишлар янада авж олди.

Саҳро оғобиди, кишининг изгиринли пайтларидаги ҳам завқ билан меҳнат қилаётгандаги Навоийлик курувчилар жаҳон андозаларига мос иншоотларни бунёд этмоқдалар. Бир томони саҳро кумлакларга тулаш бу заминданда жаҳондаги моҳир ишбилиаронлар эътиборини ўзига қаратаётган Навоий аэропорти базасидаги халқаро интермодал логистика маркази жуда кисқа муддатларда бунёд этилди.

Айниқса, Кореяning «Кореан-Эйр» компанияси билан олиб борилган хамкорлик ижобий самара бера бошлади. Бу ерда ташкил этилган халқаро логистика маркази хизматидан дунёдаги ёнг нуфузли давлатларнинг ишбилиаронлари бархаманд буләтириб. Бугун Навоийга ташриф буюрган киши улкан хорижий мамлакатлардан учиб келәётгандаги ҳаво кемаларни кўриб, ҳайратга тушади. Ҳа, истиқлол берган имкониятлар ўзбекистонимиз шону шуҳратини дунёга ўймоқда!

Яккунда бир гурух кореяли, хитойлик ишбилиаронлар бу ерга ташриф буюришиб, Навоий халқаро аэропортида ва Навоий эркин иқтисодий зонасида олиб бориляётган курилиш ишларининг кўлами билан танишдилар. Ҳозиргана ишга туширилган заводлар аллақаён экспорт-тобол маҳсулотларни тайёрлаб, хорижлик хамкорларга ва ички бозорга чиқармоқда. Мустақилларимизнинг 19 йилини байрами арафасида яна ўнлаб янги корхоналар ишга туширилади. Коллежлар ва олий ўқутиларни битирган Навоийлик ёшлар ана шу корхоналарда иш бошлашади. Турли ўлчамдаги полипропен кувурлар, радиотехника деталлари, замонавий автомо-

биллар учун эҳтиёт қисмлар «Ўзбекистонда ишлаб чиқарилган. Манзил: Навоий вилояти» деган ёрлик билан дунёдаги экспорт қилинади. Бундан кувонмай бўладими?

Эркин индустрисал иқтисодий худудда 120 гектар майдонда кўшима турархий бинолари, шифохона, мактаб, истироҳат буоша қиши иншоотларни ташкил этишини таждидиган тежайдиган тежамкор ёритичлар, автомобиллар учун эҳтиёт қисмлар, тиббий бўйумларни бора-дармонлар ишлаб чиқаридиган кўшима корхоналар ташкил этиши борасида амалий иш олиб борилемоқда. Эътиборли томони шундаки, юртимизнинг қалдирғоч эркин иқтисодий худудига ўз бизнесини ўйла кўшишга розилим билдириган кўплаб хорижлик инвесторлар келиши даом этайди.

Маълумки, ўзбекистон ҳудуди дунё океанлари ва денизларидан анча олисда жойлашган давлатлар сирасига киради. Бу муаммо жанубий кореялик хамкорлар билан Навоий аэропортида логистика марказининг ишга туширилиши билан ҳал этилган истиқлолимиз шарофати эмасми? Ушбу логистика марказини янада кенгайтириш лойиҳаси устида иш олиб бориляёттир. Ривоятлар аслида бизга ўзимизни танитивчи ойнадир! Ушбу вилоятга буюк шоиримизнинг номи берилши ҳам бекис эмас.

Навоий аэропортида ҳаёт кайнаиди. Ҳар куни жаҳоннинг кўллаб мамлакатларига йўл олаётган ҳаво кемалари қатнови шу йил бошдан янада кўйиган Навоий замини бутгурдунё нигоҳини ўзига тортаётганидан далолатдир. Ҳозир аэропорт худудида «Боинг 747» ҳаво лайнерлари учун тўхташ майдонлари, юк саклови омборлар курилиши туғламонкода.

Йил бошдан бўён Навоий эркин индустрисал иқтисодий худудида қиймати 180 млн. АҚШ долларидан ортик микдордаги инвестицион лойхаларни амалга оширишга киришилди. Ҳорижлик ишбилиаронларнинг 19 йилини байрами арафасида яна ўнлаб янги корхоналар ишга туширилади. Коллежлар ва олий ўқутиларни битирган Навоийлик ёшлар ана шу корхоналарда иш бошлашади. Турли ўлчамдаги полипропен кувурлар, радиотехника деталлари, замонавий автомо-

билилар учун эҳтиёт қисмлар «Ўзбекистонда ишлаб чиқарилган. Манзил: Навоий вилояти» деган ёрлик билан дунёдаги экспорт-тобол маҳсулотларни тайёрлаб, хорижлик хамкорларга ва ички бозорга чиқармоқда. Мустақилларимизнинг 19 йилини байрами арафасида яна ўнлаб янги корхоналар ишга туширилади. Коллежлар ва олий ўқутиларни битирган Навоийлик ёшлар ана шу корхоналарда иш бошлашади. Турли ўлчамдаги полипропен кувурлар, радиотехника деталлари, замонавий автомо-

билилар учун эҳтиёт қисмлар «Ўзбекистонда ишлаб чиқарилган. Манзил: Навоий вилояти» деган ёрлик билан дунёдаги экспорт-тобол маҳсулотларни тайёрлаб, хорижлик хамкорларга ва ички бозорга чиқармоқда. Мустақилларимизнинг 19 йилини байрами арафасида яна ўнлаб янги корхоналар ишга туширилади. Коллежлар ва олий ўқутиларни битирган Навоийлик ёшлар ана шу корхоналарда иш бошлашади. Турли ўлчамдаги полипропен кувурлар, радиотехника деталлари, замонавий автомо-

билилар учун эҳтиёт қисмлар «Ўзбекистонда ишлаб чиқарилган. Манзил: Навоий вилояти» деган ёрлик билан дунёдаги экспорт-тобол маҳсулотларни тайёрлаб, хорижлик хамкорларга ва ички бозорга чиқармоқда. Мустақилларимизнинг 19 йилини байрами арафасида яна ўнлаб янги корхоналар ишга туширилади. Коллежлар ва олий ўқутиларни битирган Навоийлик ёшлар ана шу корхоналарда иш бошлашади. Турли ўлчамдаги полипропен кувурлар, радиотехника деталлари, замонавий автомо-

билилар учун эҳтиёт қисмлар «Ўзбекистонда ишлаб чиқарилган. Манзил: Навоий вилояти» деган ёрлик билан дунёдаги экспорт-тобол маҳсулотларни тайёрлаб, хорижлик хамкорларга ва ички бозорга чиқармоқда. Мустақилларимизнинг 19 йилини байрами арафасида яна ўнлаб янги корхоналар ишга туширилади. Коллежлар ва олий ўқутиларни битирган Навоийлик ёшлар ана шу корхоналарда иш бошлашади. Турли ўлчамдаги полипропен кувурлар, радиотехника деталлари, замонавий автомо-

билилар учун эҳтиёт қисмлар «Ўзбекистонда ишлаб чиқарилган. Манзил: Навоий вилояти» деган ёрлик билан дунёдаги экспорт-тобол маҳсулотларни тайёрлаб, хорижлик хамкорларга ва ички бозорга чиқармоқда. Мустақилларимизнинг 19 йилини байрами арафасида яна ўнлаб янги корхоналар ишга туширилади. Коллежлар ва олий ўқутиларни битирган Навоийлик ёшлар ана шу корхоналарда иш бошлашади. Турли ўлчамдаги полипропен кувурлар, радиотехника деталлари, замонавий автомо-

билилар учун эҳтиёт қисмлар «Ўзбекистонда ишлаб чиқарилган. Манзил: Навоий вилояти» деган ёрлик билан дунёдаги экспорт-тобол маҳсулотларни тайёрлаб, хорижлик хамкорларга ва ички бозорга чиқармоқда. Мустақилларимизнинг 19 йилини байрами арафасида яна ўнлаб янги корхоналар ишга туширилади. Коллежлар ва олий ўқутиларни битирган Навоийлик ёшлар ана шу корхоналарда иш бошлашади. Турли ўлчамдаги полипропен кувурлар, радиотехника деталлари, замонавий автомо-

билилар учун эҳтиёт қисмлар «Ўзбекистонда ишлаб чиқарилган. Манзил: Навоий вилояти» деган ёрлик билан дунёдаги экспорт-тобол маҳсулотларни тайёрлаб, хорижлик хамкорларга ва ички бозорга чиқармоқда. Мустақилларимизнинг 19 йилини байрами арафасида яна ўнлаб янги корхоналар ишга туширилади. Коллежлар ва олий ўқутиларни битирган Навоийлик ёшлар ана шу корхоналарда иш бошлашади. Турли ўлчамдаги полипропен кувурлар, радиотехника деталлари, замонавий автомо-

билилар учун эҳтиёт қисмлар «Ўзбекистонда ишлаб чиқарилган. Манзил: Навоий вилояти» деган ёрлик билан дунёдаги экспорт-тобол маҳсулотларни тайёрлаб, хорижлик хамкорларга ва ички бозорга чиқармоқда. Мустақилларимизнинг 19 йилини байрами арафасида яна ўнлаб янги корхоналар ишга туширилади. Коллежлар ва олий ўқутиларни битирган Навоийлик ёшлар ана шу корхоналарда иш бошлашади. Турли ўлчамдаги полипропен кувурлар, радиотехника деталлари, замонавий автомо-

билилар учун эҳтиёт қисмлар «Ўзбекистонда ишлаб чиқарилган. Манзил: Навоий вилояти» деган ёрлик билан дунёдаги экспорт-тобол маҳсулотларни тайёрлаб, хорижлик хамкорларга ва ички бозорга чиқармоқда. Мустақилларимизнинг 19 йилини байрами арафасида яна ўнлаб янги корхоналар ишга туширилади. Коллежлар ва олий ўқутиларни битирган Навоийлик ёшлар ана шу корхоналарда иш бошлашади. Турли ўлчамдаги полипропен кувурлар, радиотехника деталлари, замонавий автомо-

билилар учун эҳтиёт қисмлар «Ўзбекистонда ишлаб чиқарилган. Манзил: Навоий вилояти» деган ёрлик билан дунёдаги экспорт-тобол маҳсулотларни тайёрлаб, хорижлик хамкорларга ва ички бозорга чиқармоқда. Мустақилларимизнинг 19 йилини байрами арафасида яна ўнлаб янги корхоналар ишга туширилади. Коллежлар ва олий ўқутиларни битирган Навоийлик ёшлар ана шу корхоналарда иш бошлашади. Турли ўлчамдаги полипропен кувурлар, радиотехника деталлари, замонавий автомо-

билилар учун эҳтиёт қисмлар «Ўзбекистонда ишлаб чиқарилган. Манзил: Навоий вилояти» деган ёрлик билан дунёдаги экспорт-тобол маҳсулотларни тайёрлаб, хорижлик хамкорларга ва ички бозорга чиқармоқда. Мустақилларимизнинг 19 йилини байрами арафасида яна ўнлаб янги корхоналар ишга туширилади. Коллежлар ва олий ўқутиларни битирган Навоийлик ёшлар ана шу корхоналарда иш бошлашади. Турли ўлчамдаги полипропен кувурлар, радиотехника деталлари, замонавий автомо-

билилар учун эҳтиёт қисмлар «Ўзбекистонда ишлаб чиқарилган. Манзил: Навоий вилояти» деган ёрлик билан дунёдаги экспорт-тобол маҳсулотларни тайёрлаб, хорижлик хамкорларга ва ички бозорга чиқармоқда. Мустақилларимизнинг 19 йилини байрами арафасида яна ўнлаб янги корхоналар ишга туширилади. Коллежлар ва олий ўқутиларни битирган Навоийлик ёшлар ана шу корхоналарда иш бошлашади. Турли ўлчамдаги полипропен кувурлар, радиотехника деталлари, замонавий автомо-

билилар учун эҳтиёт қисмлар «Ўзбекистонда ишлаб чиқарилган. Манзил: Навоий вилояти» деган ёрлик билан дунёдаги экспорт-тобол маҳсулотларни тайёрлаб, хорижлик хамкорларга ва ички бозорга чиқармоқда. Мустақилларимизнинг 19 йилини байрами арафасида яна ўнлаб янги корхоналар ишга туширилади. Коллежлар ва олий ўқутиларни битирган Навоийлик ёшлар ана шу корхоналарда иш бошлашади. Турли ўлчамдаги полипропен кувурлар, радиотехника деталлари, замонавий автомо-

билилар учун эҳтиёт қисмлар «Ўзбекистонда ишлаб чиқарилган. Манзил: Навоий вилояти» деган ёрлик билан дунёдаги экспорт-тобол маҳсулотларни тайёрлаб, хорижлик хамкорларга ва ички бозорга чиқармоқда. Мустақилларимизнинг 19 йилини байрами арафасида яна ўнлаб янги корхоналар ишга туширилади. Коллежлар ва олий ўқутиларни битирган Навоийлик ёшлар ана шу корхоналарда иш бошлашади. Турли ўлчамдаги полипропен кувурлар, радиотехника деталлари, замонавий автомо-

билилар учун эҳтиёт қисмлар «Ўзбекистонда ишлаб чиқарилган. Манзил: Навоий вилояти» деган ёрлик билан дунёдаги экспорт-тобол маҳсулотларни тайёрлаб, хорижлик хамкорларга ва ички бозорга чиқармоқда. Мустақилларимизнинг 19 йилини байрами арафасида яна ўнлаб янги корхоналар ишга туширилади. Коллежлар ва олий ўқутиларни битирган Навоийлик ёшлар ана шу корхоналарда иш бошлашади. Турли ўлчамдаги полипропен кувурлар, радиотехника деталлари, замонавий автомо-

билилар учун эҳтиёт қисмлар «Ўзбекистонда ишлаб чиқарилган. Манзил: Навоий вилояти» деган ёрлик билан дунёдаги экспорт-тобол маҳсулотларни тайёрлаб, хорижлик хамкорларга ва ички бозорга чиқармоқда. Мустақилларимизнинг 19 йилини байрами арафасида яна ўнлаб янги корхоналар ишга туширилади. Коллежлар ва олий ўқутиларни битирган Навоийлик ёшлар ана шу корхоналарда иш бошлашади. Турли ўлчамдаги полипропен кувурлар, радиотехника деталлари, замонавий автомо-

билилар учун эҳтиёт қисмлар «Ўзбекистонда ишлаб чиқарилган. Манзил: Навоий вилояти» деган ёрлик билан дунёдаги экспорт-тобол маҳсулотларни тайёрлаб, хорижлик хамкорларга ва ички бозорга чиқармоқда. Мустақилларимизнинг 19 йилини байрами арафасида яна ўнлаб янги корхоналар ишга туширилади. Коллежлар ва олий ўқутиларни битирган Навоийлик ёшлар ана шу корхоналарда иш бошлашади. Турли ўлчамдаги полипропен кувурлар, радиотехника деталлари, замонавий автомо-

билилар учун эҳтиёт қисмлар «Ўзбекистонда ишлаб чиқарилган. Манзил: Навоий вилояти» деган ёрлик билан дунёдаги экспорт-тобол маҳсулотларни тайёрлаб, хорижлик хамкорларга ва ички бозорга чиқармоқда. Мустақилларимизнинг 19 йилини байрами арафасида яна ўнлаб янги корхоналар ишга туширилади. Коллежлар ва олий ўқутиларни битирган Навоийлик ёшлар ана шу корхоналарда иш бошлашади. Турли ўлчамдаги полипропен кувурлар, радиотехника деталлари,

Бу дунёда айтарли ҳамма мавжудлик ўзгариши, бу — ё янгилик ёки эскириш демак. Аммо бунда бир жиҳатни, албатта, эътиборда тутмок зарур: ҳамма «ески» аҳамиятоз бўлмагани сингари, барча «янги» ҳам фойдайла бўлвермайди. Айниска, илм-фан ва ижод оламида бу ходисага тез-тез ду келинган. Масалан, узоқ ва якин ўтмишда тил, тарих, фалсафа, адабиёт мавзуда ёзилган айрим тобобарни ўйнинг факт ва далим дейизими, маълумот ва мулоҳаза дейизими — ҳаммаси тўйиб-тошиб кетган. Ҳатто айрим муаллифлар ҳақида «Бу зот оёғи кутубхона эмасми?», деган ҳаёлга ҳам борасиз. Кўп нарсан билиш, маълумот жамшаш, албатта, яхши. Лекин англаш бўлмаса, барни бефойда.

Дарвоже, хорижий ўлкалардан таҳжира, кўйла киритилган ютуқлардан имда ҳоҳлаганча фойдаланиб, уларга тайниш мумкин. Фақат бу ишда ҳам юзаклиларни бўлмаслиги қерак. Тўғри, тафаккур, рух, қалб, эрк, ҳақиқат, фано ва баъз қаби умуминсоний тушунчалар эътиборга олинса, дунёдаги барча адабиёт — яхлит битта адабиёт, дейиш жоиз бўлади. Бироқ ирк, миллат, дин, эътиқод, дунёқараш, яшаш шарт-шароитлари ва бошқаларда жиҳид ё ҳуъзий тафовутлар мажхуд экан, адабиётда ҳам катта ё кичик фарқлашнишар бўлиши мукаррар. Шунинг учун Данте, Шекспир, Гёте, Пушкин ёки Толстой санъатхонаси эшигини кайси бир Шарқ шоирининг ижод «калиби» билан очиб бўлмаганин каби, мумтоз адабиётимиз намуналарини тадқиқ қилишда гарб адабиётшунослиги таҳжира бу тушунчалари ҳам мувофиқ тушавермайди. Боз устига, шуро замонида ўзбен адабиётшунослигида илдиз отган тақлидий тадқиқотчилик классик матн таҳлилида гайрилимий фикр-мулоҳазаларнинг кўпайиб боришига сабаб бўлганини ҳам эсдан чикармаслик лозим. Зоро, хатодан тўғри хулона чиқариш галдаги хато ва нук-

учун янгилик ҳаракати бугун жуда керак. Бундан ташқари, ўргата ташланадиган фикр-мулоҳаза ҳаммага маъкул келиши ҳам шарт эмас. Мавзу моҳияти тўғри аниқланниб, мушоҳада-мулоҳазада илмийликка сунниса, бас. Тахмин ва уйдирма ўз-ўзидан четро суриласди. «Мулоқот макомо»да худду шу ҳақиқат унтилган, дейиш мумкин. Аввало, унда тилга олинган «кatta замондаги диалог» масаласига тұхталасак. Ўтмишда ҳам, кейин ҳам бизнинг ижодкорларинизда «кatta замон», деган тушунча бўлмаган. Шу нуқта назардан қарандана, рус олими Баҳтияни иктиро-

инги асрларга мансуб илмий ёхуд бадий бирор асарда «Навоий сўфий» эди. Сўфийликда мана бундай ҳолат ва фазилатлар билан донг тарафатанди», деган бир гап ёзиб қолдирилмаган. Албатта, Навоий тасаввufининг улкан мухйи бўлган, тарикат тарбиясига умид билан қараган, ҳақиқий сўфий, дарвеш, факирларни қадрлаган. Ироғоний маслак зиёси, орифона заув-шав, илоҳий ишаш гузаллиги мутафаккир шоир шебъриятининг таркибтаркибига сингиб кетган. Сўфийлик ва Навоий ижодиётни мавзуда тақрор-такрор сўзлаш мумкин. Аммо сўфийлик тарихи ва таҳжиси бутун муракабиларни билан билган сайин Навоийни сўфийлар сафига кўшиб бўлмаслиги

«Тасаввufга оид мўътабар манбалар»да тегиши тақиди қанча ажаблантирган бўлса, кўйидаги гаплар мени ушанча ҳайрон колдири: «Тасаввuf ва мутасавvifлар тўғрисида кўплаб мақолалар эълон қилган Иброҳим Ҳаққул ҳам сўфий ва мутасавvif сўзларни бир хил мәннода кўллайди». Қачон ва кайси жойда — буни аниқ айтиш ва кўрсатиш керак эди. Ҳолбуки, ҳеч пайт сўфий билан мутасавvifларни Иброҳим Ҳаққул айни мазмунда ишлатмади. Чунки орадага фарқ турли китобларда изоҳланганлигидан ухарбадор бўлган.

А.Козиҳўжа

Фикри

мўътабар

и тарбия

намуналар

хам

киртилган

Айни

тирик

и тарбия

намуналар

хам

</div

Йўл!

Одатда, ҳар қандай сафар йўлдан бошланаб, йўлнинг муйян қисмидаги манзилда яхун топлади Негаки, йўл дегани ниҳоясиз, йўл дегани чексиз ва сарҳадсиз. У белоён юртимизнинг турли пучмоқлари бўйлаб шу қадар кенг томир отганни, булоқ алломалардан бори айтандек, бу йўларни тўла кезиб чикмоқ учун киши умри камлик қылгай. Экспедицийнинг аввал-бош режасидан Шурши тумани худудида жойлашган Далварзин тепа Боботог кўзда тутилтили боис, туман марказини қоралаб йўлга гашамиз. Худудда кейинги пайди юзага келган қатор ободончилар ишлари дарров кўзга ташланаши. Эл орасида: «Шуршининг офтоби қайноқ, шамоли андак бекарор, тупроғи эса нақ олтиннинг ўзи. Эрмакка курган чўп суксанг-да, ўсиб ўнали. Унда битган мева-лар тилини ёради», деган гап юралди.

Кишилик жамиятининг мелод-дан оддинги VI-IV асрлари ҳақида хикоя кулигуви Далварзин тепа қора тортуб йўлда давом этамиз. Кўз ўнти-мизда ястанган на багрида шамол ўйнаб турган бу ёлгарлик туман марказидан ўн кило-метр шимолий-шарқда жойлашган бўлиб, умумийдон салкам элини гектарни ташкил этиди. Тарихий маънумотлар кўра, Далварзин тепа мелоддан аввали Бактрия давлати дарвіза бўнади этилган. Бу давлат ҳозирги Ўзбекистон ҳудудидаги илк давлатлардан биридир. Кушон салтанати даврига келиб унинг атрофи мустахсан мудофаевори билан ўраб олинган. Шахар Толисонийн Сурхондаёга қўйилиши жойида бўлиб, тевара-ғидаги катта ҳандаклар су билан тўлирилган. Дарвоже, ўша даврида Сурхон дарёси Далварзин тепа яқинидан оқиб ўтган ва замон-лар утиши билан шарқ томонига сурилган.

Шахар иккى қисмидан иборат: қалинлиги ўн метрчага бўлган курдатли мудофаевори билан ўраб олинган шоҳарий қалъаси ва шахарининг ўзи. Шахар ҳам мудофаининг истеҳкомли тизимига эга бўлиб, бу ерда асл-зодалар, ҳунармандлар, кулоллар, сандо-гарлар ва руҳонийлар истиқомат қилинган. 1962 йили Ўзбекистон санъатшунослик илимий-тадқиқот институтининг санъатшунослик экспедицияси бу ердан дастлабки тексирирув ишларини бошлаб берган. 1967 йилдан бошлаб эса мунтазам равишда археолог қилирив ишлари бормоқда. Купон

диган бўлди. Буни бахши хоҳлади, буни бахши истади. У ледики, коронги тунди оловнинг гаройиб бир сеҳри бор, бахшига илҳом багишлайдиган сирли бир кучи бор. Бу не кучи, не синоат экан, бахши буни айтмади. Айтмоқни истамади. Лекин ўша куни ярим тунгча достон айттишдан ҳоримади. Бу эл бахшиларни ардоқлайди, улар ижроси-даги достонларни эъзолайди. Шу боси, энда бахшиличин азалий ва аబадиди.

Эрга тонгда Хуррам бахши ҳамроҳигига Боботог томон йўл тортамиз. «Алломиши» достонида зикр этилган, таъифи бахшилар тилидан тушилайдиган. Боботог дастлаб кўрга ўшшаб туюлди. Ахир, экспедиция шу пайтага не бир тоғларни кўрмаган, не бир тоғларни маҳобати қўшида ҳайрат уммомига чўммаган. Бахши худуди сизгандай, Боботог сирли тоғ, у уятчан келинчак-

дай ўз чиройини аста очади, дейди.

Ҳақиқатдан Боботог ўз чиройини аста очаркан. Йўлда писта дарахтлар мўл дарахтлар учрай бошлади. Шунинг билан биргаликда у ўзининг ўсимликлар дунёсини ҳам на-мойнича еса бошлади. Бу тоғка йўл тортарни-мизинг асосий сабабларидан бирни Боботог табиитини ўрганиш қатори, унда илонлар макон тутган сирли Говураган дарасини ҳам

мизда учраган пистозордан сўнг ҳам яна жуда

узоқ қоришимизни ҳали билмаслик.

Боботогдаги ўсадиган асосий дарахт турларидан бирни — бу писта. Айрим манзилларда у бута, бошқа манзилларда эса дарахт деб ҳам юртилизди. Бироқ, ишаган бир пистага бошдан-оёқ разм солар бўлсантиз, унда бу-таки сиёҳи йўқ, росмана дарахтнинг ўзи. Танаси ҳаддан ташкири пишиқ ва йўғон. Яп-

Водийларни яёв кезгандা



йўлда давом этарканмиз, бу юмушу кишига учнади қўмай ёқма-ёттанини пайқамай қолмай-миз. Нима ҳам дердик, ахир тогма-тог узоқдан-узоқ юриш кимга ҳам ёқарди, дейсиз. Яна борадиган жойимиз гиж-ғиж илонлар макони бўлса.

Тоғликларнинг галати бир одати бор, улар манзилгача бўлган масофанинг қанчалигига неч аниқ айттишмайди. Минг сўрасанг-да, «Оз қолди, яна оғизга ҳаракат қўйсан, етамиз» дейшишнан нарига ўтишишмайди. Ўша «қолди» дейшилган масофа гоҳида йигирма чакири-ни ташкил этишига кўп бор гувоҳ бўлганмиз. Бу сафар ҳам шунга ўхшашти. Биналаси, тозда бунча масофани босиб ўтишишнинг ўзи бўлмайди. Биз йўли-

бўйин анкейиди. Худуди шу ерда йўлбочигимиз Ислам Абдиев ҳафли билан қўялишдан сўнг Го-вурганинг юкори қисмидан чиқишишмизни айтади. Табиий, биз ўндан илонларни сўрайдамиз. Ахир, биз аллақачон уларга дуч келиши-ми керак эли-дек. Шунда у киши теварракка ишора келиб, дейдик, узги билан яна бир ҳафтадан сўнг илонлар қисқа муддатга кузги оғтобга тобланганни чиқишилар. Шундан сўнг

тоғиаги кўкламгача қайтиб қорасини кўрсатмайди. Бахор ва ёзда бу тоғ тош-лар, мана бу азарзорлар илонларга тўлиб кетади. Ҳозир эса улар кавакларга бикиниб олишинг. Ҳар кули тобланши олидан ундинарини кавакларга бикиниб олиши сирини, тўғриси, мен ҳам билмайман. Бал-ки ҳавонинг совуқиги тўғлифидир, балки ҳавони бироб сабаби бордир, бунчиси энди бизга қоронги. Лекин илонлар кузги оғтобга бир тобланмасдан турб, қиши ўчи-сигни кетмайди. Уларни кўриш учун ё сал ёртароқ келиш керак, ёки бир неча кун кўлди кутиши керак. Ана ўшандан илонларнинг ҳар томондан ўрмалаб қишишини кўрсазлар. Биз ҳавфли қиляп томон илгарийлай-миз. Қилинадиган нариси Говураган. Қизик, у қанқа жой, қанқа маънӣ экан? Қизи-кишишининг чеги-чегараси йўқ эди.

Тоғда кўнгилда ўта қалтис қияликлардан юришига тўғри келади. Факат тўғиаги кетишидаги ётиёт бўлини позим. Агар сал тийянсантиз, қўйига контокдек думалади кетишингиз деч ган эмас. Қияликдан ўтиши миз билан кўплиб ривоятга асафонларга сабаб бўлмиш. Говураган бор ҳолича намоён бўлади. Ана, у қалин губор остида сирли ва сокин ҳолда мудраб ётибди. Говураган, кесалар таъбири билан айтганда, Боботонгинг ўннинг ўзини ўтишини мумхин ҳалкаларидан бирини ташкил этиди. Писта меваси ютгоятда тўймил бўлиб, инсон организми учини нюхиятда фойдали ҳисобланади.

Айттанча, бу томонга сафар уюштириши режалаштирилалеттанди, писта дарахтларни тирамисашадиги жуда ётибди. Говураган кўплиб кельмади. Боботог — Сурхон ва Кофириёндан дарҳолари ораглини, шимолиҳа Ҳисон юрдисидан Амударё соҳилларига чўзилади кекса тоғ тизмасиди. Унинг узунлиги 125 километр, эни 30-40 километрни ташкил этиди. Эн баъзанд чўққиси 2292 метр. Қиши ўзаро ҳоларни анча серсув бўлиб, ёз ва куз ойлари дарёяни кўриш қоладиган кўплиб сийликларни юралди. Боботонгинг иккимиз куруқ, бўлган билан унинг ўзимизни айтади. Ҳар киши, экспедицияни айни шундай губорни кўнгилга тўғри кетади. Боботонгинг куруқларни ўтишини мумхин ҳалкаларидан бирини ташкил этиди. Писта дарахт деб ўзини ўтишини мумхин ҳалкаларидан бирини ташкил этиди. Боботонгинг куруқларни ўтишини мумхин ҳалкаларидан бирини ташкил этиди. Писта меваси ютгоятда тўймил бўлиб, инсон организми учини нюхиятда фойдали ҳисобланади. Боботонгинг куруқларни ўтишини мумхин ҳалкаларидан бирини ташкил этиди. Писта дарахт деб ўзини ўтишини мумхин ҳалкаларидан бирини ташкил этиди. Писта меваси ютгоятда тўймил бўлиб, инсон организми учини нюхиятда фойдали ҳисобланади.

Айттанча, бу томонга сафар уюштириши режалаштирилалеттанди, писта дарахтларни тирамисашадиги жуда ётибди. Говураган, кесалар таъбири билан айтганда, Боботонгинг ўннинг ўзини ўтишини мумхин ҳалкаларидан бирини ташкил этиди. Писта меваси ютгоятда тўймил бўлиб, инсон организми учини нюхиятда фойдали ҳисобланади.

Қўйиладиганимиз сари кўзидан ўтишини мумхин ҳалкаларидан бирини ташкил этиди. Боботонгинг куруқларни ўтишини мумхин ҳалкаларидан бирини ташкил этиди. Писта дарахт деб ўзини ўтишини мумхин ҳалкаларидан бирини ташкил этиди. Писта меваси ютгоятда тўймил бўлиб, инсон организми учини нюхиятда фойдали ҳисобланади.

Боботонгинг иккимиз куруқ, бўлган билан унинг ўзимизни айтади. Ҳар киши, экспедицияни айтади. Боботонгинг куруқларни ўтишини мумхин ҳалкаларидан бирини ташкил этиди. Писта дарахт деб ўзини ўтишини мумхин ҳалкаларидан бирини ташкил этиди. Писта меваси ютгоятда тўймил бўлиб, инсон организми учини нюхиятда фойдали ҳисобланади.

Боботонгинг куруқларни ўтишини мумхин ҳалкаларидан бирини ташкил этиди. Писта дарахт деб ўзини ўтишини мумхин ҳалкаларидан бирини ташкил этиди. Писта меваси ютгоятда тўймил бўлиб, инсон организми учини нюхиятда фойдали ҳисобланади.

Боботонгинг куруқларни ўтишини мумхин ҳалкаларидан бирини ташкил этиди. Писта дарахт деб ўзини ўтишини мумхин ҳалкаларидан бирини ташкил этиди. Писта меваси ютгоятда тўймил бўлиб, инсон организми учини нюхиятда фойдали ҳисобланади.

Боботонгинг куруқларни ўтишини мумхин ҳалкаларидан бирини ташкил этиди. Писта дарахт деб ўзини ўтишини мумхин ҳалкаларидан бирини ташкил этиди. Писта меваси ютгоятда тўймил бўлиб, инсон организми учини нюхиятда фойдали ҳисобланади.

Боботонгинг куруқларни ўтишини мумхин ҳалкаларидан бирини ташкил этиди. Писта дарахт деб ўзини ўтишини мумхин ҳалкаларидан бирини ташкил этиди. Писта меваси ютгоятда тўймил бўлиб, инсон организми учини нюхиятда фойдали ҳисобланади.

Боботонгинг куруқларни ўтишини мумхин ҳалкаларидан бирини ташкил этиди. Писта дарахт деб ўзини ўтишини мумхин ҳалкаларидан бирини ташкил этиди. Писта меваси ютгоятда тўймил бўлиб, инсон организми учини нюхиятда фойдали ҳисобланади.

Боботонгинг куруқларни ўтишини мумхин ҳалкаларидан бирини ташкил этиди. Писта дарахт деб ўзини ўтишини мумхин ҳалкаларидан бирини ташкил этиди. Писта меваси ютгоятда тўймил бўлиб, инсон организми учини нюхиятда фойдали ҳисобланади.

Боботонгинг куруқларни ўтишини мумхин ҳалкаларидан бирини ташкил этиди. Писта дарахт деб ўзини ўтишини мумхин ҳалкаларидан бирини ташкил этиди. Писта меваси ютгоятда тўймил бўлиб, инсон организми учини нюхиятда фойдали ҳисобланади.

Боботонгинг куруқларни ўтишини мумхин ҳалкаларидан бирини ташкил этиди. Писта дарахт деб ўзини ўтишини мумхин ҳалкаларидан бирини ташкил этиди. Писта меваси ютгоятда тўймил бўлиб, инсон организми учини нюхиятда фойдали ҳисобланади.

Боботонгинг куруқларни ўтишини мумхин ҳалкаларидан бирини ташкил этиди. Писта дарахт деб ўзини ўтишини мумхин ҳалкаларидан бирини ташкил этиди. Писта меваси ютгоятда тўймил бўлиб, инсон организми учини нюхиятда фойдали ҳисобланади.

Боботонгинг куруқларни ўтишини мумхин ҳалкаларидан бирини ташкил этиди. Писта дарахт деб ўзини ўтишини мумхин ҳалкаларидан бирини ташкил этиди. Писта меваси ютгоятда тўймил бўлиб, инсон организми учини нюхиятда фойдали ҳисобланади.

Боботонгинг куруқларни ўтишини мумхин ҳалкаларидан бирини ташкил этиди. Писта дарахт деб ўзини ўтишини мумхин ҳалкаларидан бирини ташкил этиди. Писта меваси ютгоятда тўймил бўлиб, инсон организми учини нюхиятда фойдали ҳисобланади.

Боботонгинг куруқларни ўтишини мумхин ҳалкаларидан бирини ташкил этиди. Писта дарахт деб ўзини ўтишини мумхин ҳалкаларидан бирини ташкил этиди. Писта меваси ютгоятда тўймил бўлиб, инсон организми учини нюхиятда фойдали ҳисобланади.

Боботонгинг куруқларни ўтишини мумхин ҳалкаларидан бирини ташкил этиди. Писта дарахт деб ўзини ўтишини мумхин ҳалкаларидан бирини ташкил этиди. Писта меваси ютгоятда тўймил бўлиб, инсон организми учини нюхиятда фойдали ҳисобланади.

Боботонгинг куруқларни ўтишини мумхин ҳалкаларидан бирини ташкил этиди. Писта дарахт деб ўзини ўтишини мумхин ҳалкаларидан бирини ташкил этиди. Писта меваси ютгоятда тўймил бўлиб, инсон организми учини нюхиятда фойдали ҳисобланади.

Боботонгинг куруқларни ўтишини мумхин ҳалкаларидан бирини ташкил этиди. Писта дарахт деб ўзини ўтишини мумхин ҳалкаларидан бирини ташкил этиди. Писта меваси ютгоятда тўймил бўлиб, инсон организми учини нюхиятда фойдали ҳисобланади.